

ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆಂದರೆ ಎಂ.ಟಿ. ವಾಸುದೇವನ್ ನಾಯರದ್ದು. ಪದ್ಮರಾಜನ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ತೆಳ್ಳೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಿ ಮುಗಿಸಿದ್ದೆ. ಅದರ ಹೆಸರು 'ರತಿನಿರ್ವೇದ' ಎಂದು.

ಆಲಿಂಬ್ರಾದ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರಾದರು. ವಾಚನಾಲಯದ ವರಾಂಡದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳಿಂದ ಅವರು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರಾದರು. ನನ್ನದೊಂದು ಅನನ್ಯತೆಯೆಂದರೆ ನನಗಿಂತಲೂ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕಂಪನಿ ಸೇರುವುದು. ಬಾಲಣ್ಣ, ಅನಂತಣ್ಣ, ದಾಸಣ್ಣ, ಗೋಪಾಲಣ್ಣ ಮುಂತಾದವರು ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಾವು ಗೆಳೆಯರು ಪುರಳಿಮಲೆಯ ದೃಶ್ಯವೈಭವವನ್ನು ಕಾಣಲು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮಲೆಯ ಮೇಲಿನಿಂದ ಜುಳುಜುಳು ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಹರಿದು ಬರುವ ನೀರಿನ ಸಾಲು, ಕೆಳಗೆ ಬಂಡೆಗಳ ಸಮಾಗಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಜಲಾಶಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತ್ತು. ನಾವು ಗೆಳೆಯರು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೋಣಗಳಂತೆ ಬಿದ್ದು ಈಜಾಡಿ ಸುಖವನ್ನನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಕಾಡಾನೆಗಳು ಮರ ಮುರಿಯುವ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ನಿಂತರೆ ದೂರದ ಕಣಿವೆ ಒಂದು ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಂದರ ದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪುನತ್ತಾರು ಕುಂಡದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಧುಮುಕುತ್ತಿದ್ದ ಆಕಾಶಗಂಗಿಯನ್ನು ನಾವು ಸಿರಿಮುಡಿಗೇರಿಸಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಬ್ಬಾ ನನ್ನ ಯೌವನದ ಆ ಕಾಲ!

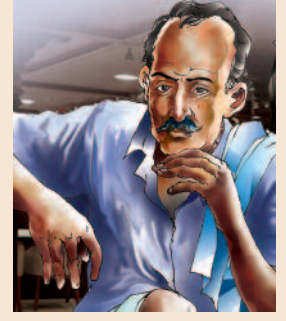
ಮಾವನ ಮನೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದ ನಂತರ ನಾನೆಂದೂ ಊರಿಗೆ ಮರಳುವುದರ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪ, ಅಮ್ಮ, ತಂಗಿಯು ಸಿಡುಬಿನ ಕಲೆಯಿರುವ ಮುಖಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ನನಗೆ ಧೈರ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳಿರುವ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ನಾನೇಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಹೋಗಬೇಕು?

ಆಲಿಂಬ್ರದಲ್ಲಿ ಪುರಾತನವಾದೊಂದು ಬನವಿತ್ತು. ಬನದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ತೆಯ್ಯಂ ಕಟ್ಟಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಆಲೆಮರದ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಖಡ್ಗ ಮತ್ತು ಗಗ್ಗರಗಳಿದ್ದವು. ಅದು ಕಾಣೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ತೆಯ್ಯಂ ಕಟ್ಟಿಯಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತೆಯ್ಯಂ ಓಡಾಡಿ ಕುಣಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗ, ಆಗಲೂ ಒಂದು ಮೈದಾನದಂತೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದರಾಚೆ ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡು!

ಮೈದಾನವನ್ನು ನಾವು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಕೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆವು. ಪ್ರತಿದಿನ ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಆಡಲು ನಾವು ಒಟ್ಟಾಗುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಮಿಲ್ಡಿಯವನಾದ ದಾರಪ್ಪ ನಮಗೆ ಆಟ ಕಲಿಸಿದ್ದ. ನಗರದ ಸ್ಕೂಲಿನಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದು ನಾಣು ಮೇಷ್ಟ್ರು ರೆಫರಿಯಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೊದಮೊದಲು ಬರೆ ಆಟವಷ್ಟೇ. ಅದರ ನಂತರ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಟೀಮಾಯಿತು. ಸ್ಪರ್ಧೆಯಾಯಿತು. ಆಟ ನೋಡಲು ಬೇರೆ ಊರಿನಿಂದ ಕೂಡ ಜನ ಬಂದರು. ಆಟವಾಡಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸಲು ಬೇರೆ

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ

ಹರೀಂದ್ರನ ಕುಮ್ಮಕ್ಕಿನ ನಂತರವೂ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಹುಡುಗಿಗೆ ಪ್ರೇಮವತ್ತ ತಲುಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮದ ಗುಂಗು ಮುಂದುವರೆಯದಂತೆ ಊರಿನಲ್ಲಿನ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಸಿಡುಬು ಮನೆಯ ಮೇಲೂ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟಿತು. ಮೊದಲು ತಂಗಿಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸಿಡುಬು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ನಂತರದ ಸರದಿ ಅವ್ಯಯವು. ಇಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಶುಶ್ರೂಷೆ ಮಾಡಿದ ಅಪ್ಪನೂ ಸಿಡುಬಿನ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಹುಡುಗ ತತ್ತರಗೊಂಡ. ಸಿಡುಬಿನಿಂದ ದೂರ ಓಡುವವನಂತೆ ಊರನ್ನೇ ತೊರೆದು ಇಪ್ಪತ್ತಾರು ಮೈಲಿಯ ಮಾವನ ಮನೆಯತ್ತ ನಡೆದ.

ಊರಿನಿಂದ ಆಟಗಾರರೂ ಬಂದರು. ನಮ್ಮ ಟೀಂ ಸೋಲುತ್ತದೆಂದು ತೋರಿದ ಕೂಡಲೇ ಜಾಣರಾದ ನಮ್ಮೂರ ಹುಡುಗರ ಕೂಗಾಟ, ಕೇಕೆಗಳನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿ ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕೆಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದೂಕಿನ ನಳಗೆಯಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳಿ ಆಲಿಂಬ್ರ ಊರಿನವರು ಮಿಲಿಟರಿ ಪೋಷಾಕನ್ನು ಧರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಚೈನೀಸ್ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ವಿಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಲು ಅವರು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದರು. ಕೆಂಪು ಶರ್ಟ್, ಕಾಕಿ ಷರಾಯಿಯನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಉದ್ದನೆಯಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಕೆಂಬಾವುಟವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಆಲಿಂಬ್ರದ ಊರ ಹಾದಿಯ ಮೂಲಕ ಮೂವತ್ತು ಕಾವ್ಯೇಡುಗಳು ಮಾರ್ಚ್ ಮಾಡಿದರು. ಬಾಲಣ್ಣ, ಅನಂತಣ್ಣ, ಗೋಪಾಲಣ್ಣನಲ್ಲರೂ ಈ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ವಾಲಿಬಾಲ್ ಆಟ ಬೇಡವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಯುವಕರೆಲ್ಲಾ ದಿನಾ ಸಂಜೆ ಮಾರ್ಚ್ ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು.

ಅದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಸೇರಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೆಜ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುತ್ತಾ ನಡೆಯುವ ರೀತಿ ರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಮೆಗಾಫೋನಿನ ಮೂಲಕ ಮೊಳಗುವ ಘೋಷಣೆಗಳು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ತಯಾರಿಯಿಂದ ಮೇಲೆ ಅದು ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಆವೇಶಭರಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡದಿರುತ್ತದೆಯೆ?

ಆದರೆ ರಕ್ತಸಿಕ್ತಕ್ರಾಂತಿ, ನಿರ್ಮೂಲನೆ, ಬಂದೂಕು ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಗೊಳಗಾದೆ. ನಾನು ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ನಿಂತೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಜೀಪು ಧೂಳೆಬ್ಬಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಮರದ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಎಲ್ಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದೆ. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳು ಪೊಲೀಸಿನವರು ಹೇಗೆ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ನನಗೂ ಕುತೂಹಲವುಂಟಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಕ್ರಾಂತಿ, ಸಂಘರ್ಷಗಳು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಮೆರವಣಿಗೆ, ಮೆಗಾಫೋನ್ ಘೋಷಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಯಾರುಯಾರೋ ನಾಯಕರುಗಳು ಆಗಾಗ ಬಂದು ಯುವಕರಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿದರು. ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಕಾಯಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಮನದಟ್ಟಾಯಿತು.

ಆಲಿಂಬ್ರ ಮಾವೋ ಎಂದೇ ಖ್ಯಾತನಾದ ಗಂಗು ಎಂಬ ಗಂಗಾಧರನ್ ಮಾತ್ರ ಊರಿನ ಏಕೈಕ ಭಯೋತ್ಪಾದಕನಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡ.

ಜನಕೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆಗೆ ಮೊದಲು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಾಯಕರುಗಳ ಭಾಷಣ ಕೇಳಲು ಸಭೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಆಲಿಂಬ್ರ ಸ್ಕೂಲಿನ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೆಂಚುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಜನ ಕಾದು ಕುಳಿತರು. ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಗೋವಿಂದಣ್ಣ ಬಂದಿಳಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಕಿಡಿಯಂತೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ವಿಜಯಣ್ಣನೂ ಇದ್ದರು. ಜನಕೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿಪ್ಲವ ಅಷ್ಟೊಂದು ರಕ್ತಸಿಕ್ತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೂ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮರಳಿ ಬಂದ ಕಾವ್ಯೇಡುಗಳ ಜೊತೆ ನಾನು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದೆ. ವಾಚನಾಲಯ ಮತ್ತು ವಾಲಿಬಾಲ್ ಆಟಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಜೀವ ಬಂತು. ನನ್ನ ಸಂಜೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ರಂಗೇರಿತು.

ನನ್ನದು ದುಂಡಾಗಿರುವ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ. ಬೋರ್ಡ್ ಬರೆಯಲು, ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲು ನನ್ನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ನನಗದು ಅಭಿಮಾನದ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸಮಣ್ಣಿನ ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ, ಖಾಲಿಯಾಗಿರುವ ಅಂಗಳಗಳ ಗೋಡೆಯಲ್ಲೂ ನಾನು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆದೆ. ನನ್ನ ಕಲೆಗಾರಿಕೆಯ ಬರಹದಿಂದ ಪಕ್ಷದ ಚಿಹ್ನೆಗೆ ಜೀವಬಂತು.

ಮಾವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು. ಹಿರಿಯಳಾದ ಸತಿ ನನ್ನ ಸಮವಯಸ್ಕಳಾಗಿದ್ದಳು. ಎರಡನೆಯವಳು ರತಿ ನನಗಿಂತಲೂ ಎರಡು ವಯಸ್ಸು ಚಿಕ್ಕವಳು. ಮೂರನೆಯವಳು ಸುಮಿತ್ರ. ಅವರ ಪೈಕಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು. ನಾಲ್ಕನೆಯವಳು ಊರ್ಮಿಳಾ ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಮುನಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಮಾವನ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಅವರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದ್ದರು. ಸತಿ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹಿಡಿದು ಕರೆದಳು. ಉಳಿದವರೆಲ್ಲಾ ನನ್ನನ್ನು ಅಣ್ಣನೆಂದು ಕರೆದರು. ಸತಿಗೆ ನನ್ನ ಕುರಿತು ಕನಸುಗಳೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಮ ವಯಸ್ಸಿನವರಾದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಸ್ನೇಹಿತರಾದೆವು.

ಅಧಿಕಾರಿಯ ಕುರಿತು ಆತನ ಆನೆಯ ಕುರಿತು